

Kunnskapsdepartementet  
postboks 8119 Dep.  
0032 Oslo

|                 |            |
|-----------------|------------|
| Vår dato        | 15.01.2007 |
| Deres dato      | 15.11.06   |
| Vår referanse   | jws        |
| Deres referanse | 200607215  |

## **HØRING - FORSLAG OM ENDRINGER I LOV OM FAGSKOLEUTDANNING**

NHO viser til departementets ekspedisjon av 15. november 2006.

### *Sammendrag*

NHO mener at høringsbrevet og forslaget til endringer i fagskoleloven er et meget godt grunnlag for videreutvikling av dette skoleslaget. De foreslåtte endringene bidrar til å innplassere fagskoleutdanningen i det norske utdanningssystemet på en langt bedre måte enn det som har vært tilfellet fram til i dag. For å gjennomføre denne innplasseringen fullt ut gjenstår det likevel en viktig presisering.

Det er av avgjørende betydning at fagskolen er tydelig plassert i det norske utdanningssystemet. Fagskolene står for en kort, yrkesrettet utdanning ut over videregående nivå, og er sidestilt med høyere utdanning. Vi mener derfor at fagskolenes plass innen den høyere utdanningen kan presiseres ytterligere. Det bør ikke råde uklarhet om fagskolenes plassering i utdanningshierarkiet. Det bør slås fast i paragraf 1 i loven at fagskoleutdanningen er en utdanning på høyere nivå (bygger på videregående utdanning eller tilsvarende realkompetanse) og som kan gi rett til innpasning i annen høyere utdanning etter nærmere forskrifter fastsatt av departementet. Dette vil rydde av veien mulige misforståelser omkring utdanningstypens status i fremtiden.

Nedenfor vil vi nærmere kommentere de enkelte paragrafer. Innledningsvis vil vi understreke noen sentrale sider ved forslaget:

- I høringsbrevet understrekes tilbudets yrkesrettede karakter, som et alternativ til forskningsbasert utdanning. NHO er enig i en slik presisering, men mener allikevel at det er vanskelig å trekke klare skiller. Det er viktig å presisere skolens egenart og mangfold uten å skape for stor avstand til andre deler av høyere utdanning.
- For å styrke "merkevaren" fagskole støtter vi forslaget om registrering i Enhetsregisteret. Det vil være et viktig element i arbeidet med å få fagskolen til å fremstå som et tydelig kompetansealternativ både for ungdom og for de som skal rekruttere. Vi reiser spørsmål om innføring av en egen betegnelse; fagskolekandidat.
- Vi vil understreke betydningen av dette skoleslagets nære tilknytning til arbeidslivet og ber om at det i arbeidet med organisering, innhold og drift etableres nære kontakter til de områdene i norsk arbeidsliv hvor vi finner brukere av fagskolekompetanse (private og offentlige). "Nasjonalt utvalg for tekniske fagskoler" og "Forum for fagskoler" er gode eksempler på velfungerende samarbeidsmodeller. Begge virker som rådgivende og koordinerende organ, som blir tatt med på råd, men som ikke er tillagt noen spesiell myndighet.

- NHO støtter forslaget om etablering av styrer for de enkelte fagskolene og forutsetter at brukerne, dvs. bedrifter og aktuelle bransjesammenslutninger, vil gis en dominerende plass i styrene. Vi ber departementet om å iverksette utarbeidelse av forskrift til dette punktet i loven umiddelbart. Det er viktig å ha styrene operative så snart som mulig etter lovens ikrafttreden.
- Det er viktig å få på plass et godt godkjenningsregime for fagskoleutdanninger. NHO mener at godkjenning av institusjoner er en betingelse for å få til en smidig ordning. Vi har tidligere levert innspill til dette. En egen forskrift med retningslinjer for slik godkjenning bør utarbeides så snart som mulig. NHO vil svært gjerne delta i arbeidet.

NHOs merknader til de enkelte paragrafer i lovforslaget:

#### *Formål og virkeområde*

I § 1, første ledd, første punktum vil vi bytte ut ”god” med ”nødvendig”. Etter vår vurdering gir ikke ”god” noen veiledning av betydning. Der i mot peker ”nødvendig” på det som skal til for å sikre denne utdanningens kvalitet.

Fremdeles opplever fagskolene i flere sammenhenger at det er uklarhet rundt plassering av fagskoleutdanningen i det norske utdanningssystemet, til tross for at den bygger på videregående opplæring. Det skjer i dag en betydelig utveksling av studenter mellom fagskolene og andre høyere utdanningsinstitusjoner, både nasjonalt og internasjonalt. Manglende systemer og rutiner for innpassing av fagskoleutdanning gjør at studenter opplever å måtte duplisere utdanningen sin. Dette er uønsket bruk av ressurser, både for den enkelte og for samfunnet, og hindrer nødvendig internasjonalisering. Åpning for innpassing av fagskoleutdanning vil reflektere at mange fagskoleutdanninger er yrkesrettede, men også at de egner seg som en praktisk inngang til videre kompetanseutvikling.

Vi foreslår derfor at nytt tredje ledd i lovforslagets §1: ”Departementet gir forskrift om innpassing av fagskoleutdanning i annen høyere utdanning.”

#### *Godkjenning*

Vi har for så vidt ingen problemer med intensjonen i teksten til ny § 2. I nytt annet ledd åpnes for institusjonsgodkjenning. Det heter her at forskrift vil regulere bl.a. dette forholdet. Vi ser gjerne at det i forskriften lages faste rutiner for tilsyn med og revisjon av tilbudene. Det vil også virke som et bidrag til å gjøre fagskoleutdanningen mer fleksibel og lettere i stand til å komme endringsbehov i møte. Vi har vansker for å se at man ikke kan bruke samme regelsett som gjelder for universiteter og høyskoler.

Vi vil foreslå at ”visse” utgår begge steder i § 2, annet ledd, første setning og erstattes med henholdsvis ”bestemte” og ”avgrensede”. Etter vår oppfatning vil det gjøre meningen med bestemmelsen klarere.

I § 2, fjerde ledd, første setning bør legges til ”...eller andre ledd skal kunne dokumentere at de har tilfredsstillende ...” Dokumentasjonen må skje overfor de relevante offentlige tilsynsorganene. Vi forutsetter derfor at NOKUT konsulterer tilsynsorganene om interne kvalitetssikringssystemer er tilfredsstillende.

Evaluerings av studentene, som brukere, inngår i alle kvalitetssikringssystemer. Det er derfor overflødig spesielt å nevne dem. Men NHO aksepterer at denne brukergruppen er nevnt.

#### *Forskriftsarbeidet*

NHO har også andre synspunkter på innholdet i forskriftene som skal lages, og melder, som ovenfor nevnt, vår interesse for å delta i arbeidet med å lage dem.

#### *Organisasjon og ledelse*

Det nye første ledd i § 3 fastsetter at styret skal ha minst fem medlemmer. Vi er blitt underrettet om at dette i enkelte tilfelle, ved meget små skoler, kan synes noe voldsomt. NHO vil ikke fremme noe konkret forslag i denne sammenheng, men ber departementet vurdere om det vil være hensiktsmessig med unntaksbestemmelser.

Vi vil også peke på at det kan virke forvirrende når det i første ledd i § 3 fastslås at alle fagskoler skal ha et styre, mens det i nytt fjerde ledd, nåværende femte ledd, omtales diverse rettigheter for studenter og ansatte. Dersom fagskolen er organisert som et aksjeselskap av noen størrelse, følger det automatisk av aksjeloven at de ansattes representanter i styret i tillegg til de øvrige rettighetene, også får stemmerett. Når fagskolen ikke drives etter aksjeloven, følger ikke stemmerett med. Vi ser en viss fare for at noen vil kunne mistolke regelverket her, og i alle tilfelle, uten hensyn til hvilken lov skolen er organisert etter, vil legge reglene i § 3 til grunn. Det vil virke uheldig og unødvendig, og vi ber departementet se nærmere på denne bestemmelsen.

#### *Læringsmiljø*

Vi synes § 4a bør skrives om. Hele oppstillingen fra "a til i" kan med fordel tas ut av loven. Dette er regulert gjennom Internkontrollforskriften og behøver ikke gjentas i lovteksten. Det gjenstående vil være tilstrekkelig til å regulere disse forholdene.

#### *Innholdet i utdanningen, avsluttende vurdering og dokumentasjon*

Reglene i § 5 tar ikke hensyn til at NOKUT i noen tilfelle vil måtte søke bistand hos andre godkjenningsmyndigheter for å få vurdert innholdet i fagskolenes tilbud. Lovteksten bør skrives om slik at den regulerer også disse tilfellene.

#### *Disiplinærsaker*

Første setning i § 6 kan utgå. Det vil være tilstrekkelig med henvisning til reglement som understreker saklighetskravet.

#### *Finansieringsordninger*

NHO vil be om at departementet nå starter arbeidet med å følge opp Stortingets ønske om å lage en finansieringsordning for fagskoleutdanningen. Jo før en generell ordning som gjelder alle fagskolene kommer på plass, jo bedre. Ingen er tjent med at det ikke blir gjort noe med den uklarheten som i dag gjelder. Det vil tvert i mot være fordelaktig å få en slik ordning på plass. Den vil gjøre det lettere for studentene å se fagskolene som et reelt alternativ til høyskolene. Hvis flere søker til fagskolene i stedet for til høyskolene, vil det være et bidrag til å redusere frafallet fra høyskolene. Studentene blir mer tilfredse av tidligere og raskere å komme på rett spor i utdanningen. Dette vil ha en samfunnsmessig gevinst.

Vi viser også til vår uttalelse i brev av 11. desember 2006 om forslag til endring i gjeldende forskrift om opptak til universiteter og høyskoler. Vi pekte her på at det gjelder forskjellige ordninger for studenter med fagskole som opptaksgrunnlag og studenter som opptas på

bakgrunn av relevant fagbrev. Som del av en enhetlig og lik finansieringsordning bør også innarbeides like ordninger for studenter som opptas uten hensyn til opptaksgrunnlaget.

Etter vår mening er dette derfor ikke et økonomisk spørsmål, men et fordelingsspørsmål. De samlede offentlige tilskudd til høyskolene og fagskolene trenger ikke å bli høyere enn i dag.

NHO vil svært gjerne delta i et arbeid med denne saken. Etter vår oppfatning bør man for arbeidet legge høyskolenes finansieringssystem til grunn.

*Beskyttelse av betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole – registrering i Enhetsregisteret*  
NHO slutter seg til at det innføres en ny § 10 i loven om beskyttelse av betegnelsene og registrering i Enhetsregisteret. Vi anser det som en fordel at fagskolebetegnelsen blir beskyttet. Likeledes synes vi det er bra at tilbyderne skal registreres i Enhetsregisteret. Vi forstår imidlertid ikke unntaket som er foreslått for tilbydere som er eid av staten, fylkeskommune eller kommune. Så vidt vi kan se er det ikke noe i veien for å registrere også disse i registeret. Vi ville tro det var en fordel at alle godkjente tilbydere var registrert samme sted. NHO vil be om at departementet endrer forslaget slik at alle godkjente tilbydere av fagskoleutdanning uten hensyn til eierforhold skal søke registrering i Enhetsregisteret.

#### *Ny betegnelse - fagskolekandidat*

Det bør også overveies om fullført fagskoleutdanning skal gi rett til en beskyttet tittel på like linje med for eksempel ingeniør. Fagskolekandidat kunne være et egnet alternativ. Det vil dekke alle former for fagskoleutdanning uavhengig av utdanningens lengde.

#### *Korte høringsfrister*

Vi registrerer at departementet de siste månedene i 2006 har sendt et stort antall tunge og vanskelige saker ut på høring, hvor høringsfristen uten unntak er satt vesentlig kortere enn det som er bestemt i høringsforskriften. NHO har forståelse for at det unntaksvis kan være behov for å fravike hovedregelen, men når unntaket blir hovedregel, finner vi grunn til å reagere. Den forkortede fristen har flere ganger ført til at vi har måttet fravike etablerte rutiner for saksbehandlingen.

Vi ber om at fremtidige høringer blir sendt ut med frist slik som bestemt i forskriften.

#### *Avslutning*

NHO mener at forslagene til endring i lov om fagskoleutdanning innebærer en positiv utvikling, og at de på en bedre måte enn i dag vil bidra til å plassere fagskoleutdanningen i det norske utdanningssystemet.

Vennlig hilsen

**NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON**  
**OMRÅDE ARBEIDSLIVSPOLITIKK**

Sigrun Vågeng  
Direktør